

de transcripció.¹ Si, però, el que el director i els col·laboradors d'aquesta col·lecció volien era posar en mans del lector modern un text llegible, ni que no fos crític, aleshores calia deixar de banda totes les convencions paleogràfiques — que si passaren a les primitives impressions fou únicament pel caràcter de continuació dels manuscrits que aquestes tenien —, com l'ús de *v* per *u* a l'inici del mot (*vn, vsando, vtil*), o de *u* per *v* a l'interior (*poluo, inuierno, nueuo*), etc., i sobretot no caure en la pedanteria d'incloure en claudàtors les lletres suplertes per ratlles (*no[m]bro, q[ue], mu[n]do*), coses totes elles que poden donar una falsa idea d'aparat i de rigorisme científic, però que en la pràctica no tenen gens d'utilitat per al lingüista, ni per al filòleg, ni per a l'historiador de la literatura, i, en canvi, perturben, amb la seva inoportunitat — el mateix que la indicació, dins del text, de la foliació de l'edició primitiva —, el lector simplement curiós de les obres antigues.

Hom hauria donat certament un esmerç més profitós al temps despès en la preparació minuciosa d'aquestes edicions, si els erudits professors que n'han tingut cura haguessin establert un text crític, ben puntuat, convenientment accentuat i del tot lliure de les avui inadmissibles convencions paleo-tipogràfiques, i, sobretot, si les perfectes descripcions bibliogràfiques que ocupen la major part de les notes introductòries haguessin anat acompanyades d'un estudi — que en els volums comentats totjust s'apunta, i encara de passada — sobre l'autor i sobre l'obra publicada, i de les indispensables notes filològiques.

S'ria de lamentar que en un país on bona part de la literatura viva roman encara mancada d'edicions crítiques i d'edicions assequibles, hom seguis malversant temps, diners i energies en la preparació de llibres destinats a passar dels prestatges de les llibreries als del bibliòfil col·leccionador de rareses, però incapaç de deixar en l'amant de les belles lletres l'estela d'inquietuds i de neguits o la satisfacció espiritual que produeix tota obra literària digna de la perdurabilitat.

R. ARAMON i SERRA

Obras de PEDRO DE MEDINA. Edición y prólogo de ÁNGEL GONZÁLEZ PALENCIA. Madrid, CSIC, 1944. LVI + 546 pàgs. («Clásicos Españoles», I.)

Com a primer volum d'una nova col·lecció de clàssics, el Prof. González Palencia publica una nova edició de dues obres del cosmògraf i humanista sevillà del segle XVI Pedro de Medina, que són el *Libro de grandezas y cosas memorables de España*, editat per primera vegada en 1548, i el *Libro de la verdad*, la primera impressió del qual és de 1555.

Es tracta de dues obres molt distintes i d'interès desigual, puix que si la darrera és un llibre d'apologètica i d'edificació moral que no ofereix res de sobresortint, la primera, en canvi, en donar una descripció detallada i sovint de primera mà d'extenses zones peninsulars, constitueix un document de valor inapreciable per als estudiosos d'història i de geografia. Té encara per a nosaltres l'interès de representar el més antic dels testimonis de la difusió per terres de la corona de Castella d'algunes de les més famoses llegendes catalanes,

1. No comprenc tampoc, relacionat amb això, per què en el vol. III, en lloc d'un facsimil de la portada antiga, com en els altres, és publicada una nova i imperfecta composició tipogràfica.

com la d'Otger Cataló, la de Joan Garí i la invenció de la imatge de la Verge de Montserrat, i la del bon comte de Barcelona i l'emperadriu d'Alemanya.

Del *Libro de grandezas* se n'havien fet edicions en 1548, 1549, 1566 i 1590. En 1595 va ésser reeditat amb correccions i ampliacions degudes al catedràtic d'Alcalà Diego Pérez de Mesa. L'actual edició és feta sobre la de 1548, afegint-hi entre claudàtors els paràgrafs addicionats en la segona edició.

El *Libro de la verdad* havia estat objecte de tretze edicions entre 1555 i 1626, de les quals dues a Barcelona (en 1574 i 1584) i una a Perpinyà (en 1626). L'edició que ara comentem és feta sobre la de 1566 que sembla reproduir exactament l'edició prínceps.

Precedeix el text un extens i interessant estudi del Sr. González Palencia sobre la figura i l'obra de Pedro de Medina que va servir per a l'ingrés d'aquell erudit en la Real Academia Española.¹ Destaquen en aquest treball, per un costat la història de les controvèrsies entre Medina i altres cosmògrafs i pilots sevillans sobre qüestions relacionades amb la navegació per les mars americanes, i per un altre l'estudi de les fonts del *Libro de grandezas*, fet amb gran minuciositat. Per cert que en aquest punt hem de discrepar de l'afirmació que fa l'autor en dir que entre l'obra de Marineu Sicul i la de Medina no hi ha «otro parecido que el empleo de un tema semejante». No hem estudiat prou el *Libro de grandezas* per poder fer observacions que afectin el conjunt de la dita obra, però podem assegurar que les versions que hi dona Medina de les llegendes d'Otger Cataló i del bon comte de Barcelona i l'emperadriu d'Alemanya procedeixen sense cap dubte de Marineu Sicul.

Observem encara en la transcripció del text de Medina alguns defectes d'accentuació de noms propis catalans com són, per exemple, el de donar *Pallares*, equivalent a Pallars, amb un accent agut sobre la darrera vocal, i els de posar, en canvi, sense accent *Cataló* i *Grifepelós* (per Guifré Pelós).

El volum acaba amb uns útils índexs dels noms de lloc i de persona que apareixen en les dues obres de Medina.

M. COLL i ALENTORN

La glosa en el siglo de oro. Una antologia. Edició de HANS JANNER. Madrid, Ediciones Nueva Época, [1946]. 96 pàgs. («Colección Ene», II.)

El treball que el Sr. Hans Janner presentà a la Universitat de Munic per a l'obtenció del grau de doctor versava sobre la *glosa*, una de les formes poètiques que més èxit assoliren durant el segle d'or de la literatura espanyola i que amb una major força s'expandiren, fins a arribar a ésser imitada per altres literatures. La tesi del Sr. Janner, a causa de les anormals circumstàncies europees dels darrers anys, no ha pogut ésser encara impresa, però el seu autor n'ha publicat a Espanya un llarg resum amb el títol de *La glosa española* i el subtítol *Estudio histórico de su métrica y de sus temas* (RFE, XXVII (1943), 181-232).

Complement d'aquest estudi, el Sr. Janner ens dona ara una tria de les millors glosses dels segles xv-xvii, acompanyada d'una mostra del segle passat (en doble versió: amb versos curiosament alternats entre quichua i espanyol,

1. Cf. la recensió d'aquest discurs per R. A[RAMON] i S[ERRA], *ZRPli*, LXI (1941), 574-576.